Na temelju članka 79. st. 2. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, Senat Sveučilišta donio je 15. svibnja 2007. na 13. sjednici Senata u 338. akademskoj godini ovaj

ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

I. Opće odredbe

Područje primjene i sadržaj

Članak 1.

(1) Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Etički kodeks) sadržava moralna načela i načela profesionalne etike kojima se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju ravnati nastavnici, znanstvenici, umjetnici i drugi zaposlenici na Sveučilištu u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Sveučilište).

(2) Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na studente te druge osobe koje nisu zaposlenici Sveučilišta u Zagrebu, ali sudjeluju u radu i djelovanju Sveučilišta, ako i ukoliko se ponašanje i djelovanje tih osoba može izravno povezati sa Sveučilištem.

(3) Etički kodeks sastoji se od standarda ponašanja prilagođenih potrebama Sveučilišta i njegovih sastavnica, uzimajući u obzir načela slobode znanstvenog i umjetničkog stvaralaštva te čuvanja dostojanstva i ugleda Sveučilišta.

(4) Etički kodeks dijeli se na:
   a. temeljna načela u odnosu na moralno opravdano i moralno neprihvatljivo ponašanje na Sveučilištu i u vezi s njim (glava II.);
   b. etička pravila u nastavnom i znanstveno-umjetničkom procesu na Sveučilištu (glava III.);
   c. odredbe o sastavu i postupku pred tijelima koja daju svoje mišljenje o ostvarivanju načela i pravila Etičkog kodeksa te o usklađenosti ponašanja osoba na koje se on odnosi s njima (glave IV. i V.).

(5) Sastavnice Sveučilišta ovlaštene su svojim općim aktom dopuniti načela i pravila iz glave II. i III. ovoga kodeksa pravilima specifičnim za pojedinu sastavnicu (u daljnjem tekstu: etička pravila sastavnica). Etička pravila sastavnica ne smiju biti u suprotnosti s Etičkim kodeksom Sveučilišta.

Svrha Etičkog kodeksa

Članak 2.

(1) Svrha Etičkog kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih za sveučilišnu djelatnost u najširem smislu. Promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom kodeksu obveza je svih sastavnica, tijela i zaposlenika Sveučilišta kao i sveučilišne zajednice u cjelini.

(2) Radi ostvarenja cilja iz st. 1. ovoga članka, tijela predviđena u čl. 29. Etičkoga kodeksa daju svoja mišljenja o ostvarivanju etičkih načela i standarda na Sveučilištu, kako u načelnim pitanjima, tako i u pojedinim konkretnim predmetima, te poduzimaju druge radnje i obavljaju druge djelatnosti uređene Etičkim kodeksom.

(3) Postupci propisani Etičkim kodeksom ne uređuju prava, obveze i odgovornosti osoba koje u njima sudjeluju te nisu alternativa za građanske, kaznene, upravne i stegovne (disciplinske) postupke uređene zakonima, drugim propisima i aktima Sveučilišta i njegovih sastavnica.

(4) Ako u skladu sa Statutom Sveučilišta povreda Etičkog kodeksa povlači stegovnu odgovornost osobe koja ju je počinila, općim aktima sastavnice i Sveučilišta može se odrediti u kojim će se slučajevima u stegovnom postupku obvezno zatražiti mišljenje nadležnog etičkog povjerenstva.

(5) Mišljenje dano u postupku uređenom Etičkim kodeksom djeluje svojim autoritetom i treba služiti tumačenju Etičkoga kodeksa i promicanju etičnog ponašanja na Sveučilištu. Ono ne veže druga tijela i nije upravni akt.

Definicije

Članak 3.

(1) Za potrebe Etičkog kodeksa pojedine izraze treba tumačiti na sljedeći način:

a. Izraz „*članovi sveučilišne zajednice*“ označuje sve osobe koje studiraju, izvode nastavu, bave se znanstvenim i/ili umjetničkim radom, surađuju u izvedbi znanstvenih, umjetničkih i/ili nastavnih programa te djeluju u okviru zajedničkih i pomoćnih službi, neovisno o vrsti i trajanju ugovora na temelju kojega ostvaruju prava i obveze na Sveučilištu;

b. Izraz *„sveučilišna zajednica“* označuje ukupnost članova sveučilišne zajednice;

c. Izraz *„članovi akademske zajednice“* označuje sve osobe koje sudjeluju u nastavi, umjetničkom radu, znanstvenom istraživanju i mentorskim djelatnostima na Sveučilištu;

d. Izraz „*akademska zajednica*“ označuje ukupnost članova akademske zajednice;

e. Izraz „*nastavnik“* uključuje sve osobe koje održavaju nastavu na Sveučilištu bez obzira na znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, nastavno, suradničko ili stručno zvanje te na vrstu i trajanje ugovora na temelju kojega održavaju nastavu;

f. Izraz „*student“* uključuje sve osobe koje prate program obrazovanja na Sveučilištu, neovisno o njihovu statusu;

g. Izraz *„Etički kodeks“*, ako se odnosi na temeljna načela i pravila iz glave II. i III., treba tumačiti tako da uključuje i posebna pravila sadržana u etičkim pravilima sastavnica, ako nisu u suprotnosti s ovim etičkim kodeksom.

(2) Ako se neki od izraza korištenih u ovom etičkom kodeksu odnosi na fizičke osobe, sve izraze u muškom rodu treba tumačiti na način da obuhvaćaju i osobe ženskoga spola, i obrnuto (član/članica, nastavnik/nastavnica, student/studentica, ispitanik/ispitanica itd.).

II. Temeljna načela i pravila

a. Načela moralno opravdanoga ponašanja na Sveučilištu

Načelo mirnog uživanja prava

Članak 4.

(1) Sveučilište svakom članu sveučilišne zajednice mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar sveučilišne zajednice te poštovanje prava zajamčenih Ustavom i zakonima Republike Hrvatske.

(2) Prava članova sveučilišne zajednice mogu se ograničiti samo radi ostvarenja prava drugih članova sveučilišne zajednice i opće javnosti, u skladu s ciljevima Sveučilišta i u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno.

Načelo poštovanja integriteta i dostojanstva osobe

Članak 5.

Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo. Svim članovima sveučilišne zajednice mora biti osigurano pravo na privatnost.

Načelo autonomije znanstvenog, umjetničkog i nastavnog rada

Članak 6.

(1) Svi članovi sveučilišne zajednice imaju pravo autonomno djelovati na Sveučilištu, u granicama svoga statusa i u skladu s ciljevima Sveučilišta.

(2) Svim članovima sveučilišne zajednice treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo druge osobe. Sveučilište je dužno nastojati da se za ostvarenje ovoga prava osiguraju odgovarajući uvjeti.

(3) Svi članovi sveučilišne zajednice imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja i prihvaćanja kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkoga dobra sveučilišne zajednice u cjelini.

Načelo jednakosti i pravednosti

Članak 7.

(1) Svaki član sveučilišne zajednice treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemirivanje ili iskorištavanje. Sveučilište je dužno osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.

(2) Članovi sveučilišne zajednice ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu utjecati na mogućnost objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnog obavljanja radnih obveza.

(3) Svim članovima sveučilišne zajednice treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Pravo na akademsku slobodu

Članak 8.

(1) Sveučilište priznaje akademsku slobodu temeljnim uvjetom i obilježjem u procesu poučavanja, znanstvenoga istraživanja, umjetničkog rada i stipendiranja. Članovi akademske zajednice u svojim istraživanjima trebaju biti vođeni idejom slobode znanstvenog i umjetničkog stvaralaštva te izvršavati svoje tradicionalno pravo ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura u duhu odgovornoga, objektivnog i poštenoga traganja za istinom te stjecanja i distribucije znanja. Sveučilište treba zaštititi sve članove akademske zajednice od svakoga pokušaja suzivanja, ograničavanja ili uskraćivanja te slobode.
(2) Sveučilište podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja mnijenja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima sveučilišnoga života i rada.

Načelo profesionalnosti

Članak 9.

(1) Od članova akademske zajednice očekuje se da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obveze prema studentima, kolegama i ostalim djelatnicima na Sveučilištu. U svojem djelovanju članovi akademske zajednice slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.
(2) Obveza je članova akademske zajednice poštovanje kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s time stalno stručno usavršavanje unutar izabranoga profesionalnoga područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih prosudbi na dostupnim činjenicama, isključujući predrasude bilo koje vrste.
(3) Svi članovi akademske zajednice trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima i nastojati na učinkovitoj uporabi sveučilišnih resursa težeći povećanju dobrobiti znanosti i sveučilišne zajednice i smanjivanju gubitaka uvijek kad je to moguće. Od svih članova akademske zajednice očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva te sudjelovanje u izvansveučilišnim djelatnostima koje neće biti u sukobu s njihovim profesionalnim obvezama na Sveučilištu odnosno njegovoj sastavnici niti štetiti tim obvezama, kao ni ugledu Sveučilišta.
(4) Verbalna i neverbalna komunikacija članova akademske zajednice treba biti u skladu s njihovim zadaćama i ulogom u zajednici.

Načelo poštovanja zakona i pravnih postupaka

Članak 10.

(1) Od svih članova sveučilišne zajednice očekuje se poštovanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obveza kao članova sveučilišne zajednice.
(2) Sveučilište ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje članova sveučilišne zajednice sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza.

(3) U svim postupcima koji se odnose na ostvarenje načela i pravila iz Etičkog kodeksa ili su u vezi s njima, članovima sveučilišne zajednice pravima i interesima kojih je riječ treba osigurati mogućnost sudjelovanja u postupku, pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente te ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim sudionicima koji se nalaze u istom ili usporedivom položaju.

(4) U svakome slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Etičkog kodeksa, članovi sveučilišne zajednice obvezni su nastojati da se sporna pitanja najprije riješe unutar sredine u kojoj je do povrede došlo ili kod mjerodavnih tijela Sveučilišta, u skladu s odredbama glave IV. i V. Etičkog kodeksa. Obraćanje tijelima izvan Sveučilišta treba se ograničiti na slučajeve u kojima je to primjereno i nužno.

(5) Nadležna tijela Sveučilišta dužna su pravodobno djelovati radi prevencije i suzbijanja povreda Etičkog kodeksa. U tu svrhu ona trebaju pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti te istražiti sve prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja članova sveučilišne zajednice.

b.) Neprihvatljiva ponašanja

Diskriminacija

Članak 11.

(1) U skladu s načelima iz čl. 4. do 10. Etičkog kodeksa, nedopustiv je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju.

(2) Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge te osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.

Uznemirivanje

Članak 12.

(1) Zabranjena je svaka vrsta uznemirivanja između članova sveučilišne zajednice.

(2) Uznemirivanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi kojem je cilj ili koje stvarno znači povredu osobnog dostojanstva, koje ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu njezina života. Uznemirivanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

(3) Neprihvatljivo je svako spolno uznemirivanje. Spolno uznemirivanje specifičan je oblik uznemirivanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaska koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu

orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala te zahtijevanje spolnih usluga u zamjenu za određeno djelovanje ili propuštanje s pozicije autoriteta.

(4) Uobičajena komunikacija, dobronamjerne šale i kritika kao i odnosi spolne i druge intimne naravi između članova akademske zajednice koji počivaju na pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti te nisu sami po sebi kršenje Etičkog kodeksa. Treba, međutim, izbjegavati situacije u kojima takvi odnosi između članova akademske zajednice mogu dovesti do kršenja pravila Etičkog kodeksa o objektivnosti i nepristranosti i sukobu interesa, posebno u odnosima između članova akademske zajednice koji su u neposrednom hijerarhijskom odnosu koji uključuje ocjenjivanje tuđeg rada i dostignuća i/ili odlučivanje o statusu, profesionalnom napredovanju, pogodnostima i nagradama.

(5) Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemirivanje koje je počinio član sveučilišne zajednice. Na osobu koja je odbila uznemirivanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak.

Predrasude

Članak 13.

(1) Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju biti objektivni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.

(2) Ocjenjivanje djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojega člana sveučilišne zajednice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

III. Etička pravila u nastavnom, znanstvenom i umjetničkom radu

Profesionalne dužnosti u nastavnom radu

Članak 14.

Sve osobe koje kao nastavnici djeluju na Sveučilištu imaju sljedeće dužnosti:

a. nastojati na postizanju i prenošenju visoke razine znanstvenih spoznaja iz svojega predmeta;
b. osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija;
c. nastojati da studenti što djelotvornije postignu ciljeve predmeta;
d. ponuditi istovjetne mogućnosti unapređenja znanja koje svim studentima jamče podjednak napredak;
e. obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način, a osobito teme koje studenti iz bilo kojeg razloga mogu smatrati osobito osjetljivima;
f. pridonositi intelektualnom razvoju studenata unutar područja u kojem se nastava obavlja te izbjegavati sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj razvoj;
g. osigurati studentima vrednovanje njihova rada koje je valjano, otvoreno, pravedno i objektivno te pravodobno;
h. osigurati transparentnost i javnost ispita kao i objektivnost ocjenjivanja;

i. poštovati dignitet svojih kolega i u suradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata;
j. poštovati obrazovne ciljeve, strategije i standarde ustanove na kojoj poučava u interesu razvoja studenata;
k. suzdržavati se od svakog uvjetovanja pristupanje ispitu uvjetima koji nisu sadržani u odredbama nastavnoga plana i programa, a osobito od nametanja uvjeta koji nastavniku donose osobnu ekonomsku i drugu korist;
l. uzimati u obzir mišljenje i ocjene studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređivanja kvalitete nastavnoga procesa.

Neprihvatljive prakse u nastavi

Članak 15.

(1) Studenti su dužni suzdržavati se od prepisivanja, bez obzira na oblik vrednovanja studentskog rada.
(2) Prepisivanjem se smatra nedopušteno primanje i davanje pomoći koje ima cilj na nedopušteni način utjecati na korektnost ocjenjivanje na ispitima i u drugim oblicima vrednovanja rada i rezultata članova akademske zajednice.
(3) Članovi sveučilišne zajednice ne smiju poticati na prepisivanje, omogućivati ga i tolerirati.
(4) Ako članovi akademske zajednice obavljaju nastavu ili praksu u kojoj sudjeluju djeca, s njima treba postupati uz uvažavanje mjerodavnih standarda i prava djece. Nije prihvatljivo prisvajati rezultate rada djece (crteže, pisane sastavke) ili koristiti se njima izvan redovitog programa nastave bez odgovarajuće obavijesti roditeljima i bez izričitog pristanka djeteta.

Korištenje ljudi i životinja u znanstvenom istraživanju i umjetničkom radu

Članak 16.

(1) Nije dopušteno istraživanje koje može rezultirati nerazboritim rizikom ili fizičkim i psihičkim povredama ljudi, povredama životinja ili okoline koje je moguće izbjeći, kao ni podržavanje, poticanje ili tajenje takvih djelatnosti koje provode drugi članovi akademske zajednice.
(2) U znanstvenom istraživanju i umjetničkom radu potrebno je primjenjivati načelo svjesnog pristanka na temelju odgovarajuće obaviještenosti sudionika. Prava i dostojanstvo svih koji sudjeluju kao ispitanici i drugi sudionici u znanstvenom istraživanju i umjetničkom radu treba na odgovarajući način štititi.
(3) Ako u aktivnostima iz st. 2. sudjeluju djeca i maloljetnici, valja osigurati poštovanje njihovih prava u skladu s mjerodavnim pravilima i standardima.
(4) Sa životinjama koje se koriste u eksperimentalne svrhe treba postupati u skladu s mjerodavnim etičkim i stručnim standardima.

Izmišljanje rezultata

Članak 17.

(1) U znanstvenom i istraživačkom radu nije prihvatljivo izmišljanje (fabrikacija) rezultata.
(2) Smatra se da je izmišljanje svako namjerno predstavljanje, širenje i objavljivanje navodnih rezultata znanstvenog i istraživačkog rada unatoč znanja o tome da znanstveni rad i istraživanje na koje se poziva u stvarnosti nije bilo provedeno.

Krivotvorenje

Članak 18.

(1) U znanstvenom i istraživačkom radu neprihvatljivo je svako krivotvorenje (falsifikacija).
(2) Krivotvorenje uključuje svako djelovanje kojim se suprotno načelima znanstvenog poštenja manipulira objektom, opremom ili procesom istraživanja sa svrhom da se namjerno podese ili tendenciozno protumače rezultati znanstvenog istraživanja.

Plagiranje

Članak 19.

(1) Svaki oblik plagiranja radova i ideja smatra se povredom Etičkoga kodeksa.
(2) Svi članovi akademske zajednice koji sudjeluju u znanstvenoistraživačkom i umjetničkom radu moraju jamčiti za izvornost objavljenih znanstvenih radova i umjetničkih djela autorstvo kojih im se pripisuje te točnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.
(3) Očekuje se od članova sveučilišne zajednice da navedu kao autore sve i samo one sudionike u procesu nastajanja znanstvenoga rada koji su intelektualno pridonijeli radu.
(4) Potrebno je štititi pravo na intelektualno vlasništvo nad rezultatima istraživanja i prikupljenim podacima svih članova sveučilišne zajednice.
(5) Prilikom izbora ili reizbora u znanstvena, umjetničko-nastavna i znanstveno -nastavna zvanja, pristupnici trebaju predati izjavu o izvornosti kojom će potvrditi da je svaki njihov rad i dostignuće na koji se pozivaju izvorni rezultat njihova rada te da taj rad ne sadržava druge izvore do onih navedenih u radu. Senat može svojom odlukom utvrditi standardni tekst izjave koja će se predavati u postupku izbora ili reizbora.
(6) Izvan slučaja iz st. 5. ovoga članka, sastavnice mogu utvrditi tekst izjave o izvornosti koju bi prilikom predaje svojih znanstvenih i stručnih radova davali članovi akademske zajednice.

Izmišljanje i prepravljanje preporuka

Članak 20.

Izmišljanje i prepravljanje preporuka i pogrešno predstavljanje akademskih postignuća nije dopušteno i ozbiljno je kršenje načela etičnog ponašanja.

Primanje darova i drugih dobara

Članak 21.

(1) Članovi sveučilišne zajednice ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti.
(2) Obveza je članova sveučilišne zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa

Članak 22.

(1) Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju izbjegavati sukobe interesa (sukob interesa mogu uzrokovati, na primjer, obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, intimne veze, antagonizmi i sl.).
(2) Treba nastojati na neovisnosti svih izvansveučilišnih djelatnosti (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ne bi bile u sukobu s profesionalnim obvezama članova na Sveučilištu ili utjecale na integritet i objektivnost članova sveučilišne zajednice.
(3) Nedopustiv je svaki oblik nepotizma. Nepotizmom se smatra svako djelovanje koje srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

Transparentnost i povjerljivost

Članak 23.

(1) Sveučilište podupire i promiče transparentnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Sva pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze članova sveučilišne zajednice trebaju biti precizni, jasni i dostupni.
(2) Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju uvažavati tu vrijednost transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja profesionalnih obveza (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).
(3) Svi članovi sveučilišne zajednice koji na temelju svojega položaja na Sveučilištu raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štititi tajnost takvih podataka. Podacima sa statusom povjerljivosti smatraju se podaci tajnost kojih proistječe iz potrebe zaštite prava članova sveučilišne zajednice i koji su zakonom, općim aktima Sveučilišta ili odlukom nadležnog tijela donesenom na temelju tih propisa proglašeni povjerljivima. Ne dopušta se otkrivanje povjerljivih podataka drugim članovima sveučilišne zajednice kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako je

takvo razotkrivanje dio uobičajenoga obavljanja posla na Sveučilištu ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

Pravo i dužnost kontinuiranog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja

Članak 24.

(1) Svi članovi sveučilišne zajednice imaju pravo i dužnost neprekidno se usavršavati i ustrajati na unapređivanju kakvoće i razine vlastita znanja i stručnosti unutar izabranoga područja.

(2) Članovi akademske zajednice planiraju, provode i izvještavaju o svojim znanstvenim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu s prihvaćenim standardima znanstvene i nastavne kompetentnosti.

Profesionalno napredovanje

Članak 25.

(1) Procjena uspješnosti ostvarivanja profesionalnih obveza i profesionalne kompetencije bilo kojega člana sveučilišne zajednice treba biti objektivna i nepristrana te utemeljena na unaprijed definiranim i transparentnim kriterijima. Svaki član sveučilišne zajednice treba temeljiti prosudbe o uvjetima napredovanja drugih članova isključivo na kriterijima koji su neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze, odnosno na pokazanoj stručnosti, talentu, profesionalnim zaslugama i rezultatima u obavljanju radnim mjestom propisane vrste radnih zadataka.

(2) Ako više kandidata u jednakom stupnju ispunjava postavljene profesionalne uvjete, prilikom zapošljavanja i unapređivanja treba uzeti u obzir i potrebu da se na primjeren način potaknu interesi socijalne skupine koja je u danome području podzastupljena.

(3) Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnoga napredovanja te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.

(4) Sveučilište treba svim članovima sveučilišne zajednice osigurati jednake uvjete napredovanja na temelju ispunjavanja profesionalnih obveza te stvoriti uvjete za pomlađivanje znanstvene, umjetničke i nastavne zajednice. Unutar tih uvjeta, profesionalna je odgovornost nastavnika brinuti se o pomlađivanju znanstvene, umjetničke i nastavne zajednice te poticati napredovanje i osamostaljivanje mlađih nastavnika i članova akademske zajednice.

Javno nastupanje

Članak 26.

(1) Sveučilište je svjesno svoje društvene odgovornosti i podupire pravo članova sveučilišne zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja što uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stajališta u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit zajednice.

(2) Članovi akademske zajednice s višim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati osobne javne nastupe članovima zajednice s nižim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom, niti taj nastup ičime uvjetovati.

(3) Članovi sveučilišne zajednice koji su ovlašteni javno nastupati te nastupaju u ime Sveučilišta moraju jasno istaknuti da izlažu stajališta Sveučilišta. U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima članovi sveučilišne zajednice predstavljaju Sveučilište očekuje se postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Odgovornost prema sveučilišnoj zajednici

Članak 27.

(1) Profesionalne djelatnosti članova sveučilišne zajednice trebaju što je više moguće pridonositi ostvarenju zadataka Sveučilišta.

(2) Članovi sveučilišne zajednice trebaju se brinuti o dobru i interesima Sveučilišta u duhu akademske slobode - ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima. U tom smislu ne odobrava se:

a. namjerno ometanje djelatnosti koje Sveučilište provodi ili podupire radi ostvarenja zadataka definiranih kroz slobodnu i argumentiranu raspravu;
b. bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloporaba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
c. nesavjestan odnos spram imovine Sveučilišta te onemogućivanje ili otežavanje ostalim članovima sveučilišne zajednice da se koriste tom imovinom;
d. upotreba sveučilišne imovine ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke, vjerske, društvene i druge izvansveučilišne svrhe bez posebnog odobrenja;
e. poticanje drugih članova sveučilišne zajednice u nepoštovanju sveučilišnih pravila cilj kojih je ostvarenje općeprihvaćenih zadataka Sveučilišta;
f. namjerno predstavljanje osobnih stajališta kao službenoga stajališta Sveučilišta radi stjecanja osobne koristi;
g. korištenje imenom ili logotipom Sveučilišta za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvorio dojam sveučilišnoga autoriteta.

IV. Tijela koja prate ostvarenje Etičkog kodeksa

Opća dužnost praćenja i provedbe Etičkog kodeksa

Članak 28.

(1) Sva tijela Sveučilišta i njegovih sastavnica dužna su, svako u okvirima svoje nadležnosti, brinuti se za ostvarenje i unapređenje etičkih standarda na Sveučilištu i provedbu Etičkog kodeksa. Ona su ovlaštena autonomno tumačiti odredbe Etičkog kodeksa i primjenjivati ih prema vlastitoj savjesti, u duhu njegovih vrijednosti.

(2) Tijela iz st. 1. ovoga članka ovlaštena su u konkretnim slučajevima ili u vezi s načelnim pitanjima tumačenja i primjene Etičkog kodeksa zatražiti mišljenje od

posebnih savjetodavnih tijela iz čl. 29. u postupku uređenom odredbama čl. 33.-39. Etičkog kodeksa.

Savjetodavna tijela za tumačenje i provedbu Etičkog kodeksa

Članak 29.

(1) Radi savjetovanja Sveučilišta i njegovih sastavnica u pitanjima ostvarenja Etičkog kodeksa te razvoja i primjene etičkih standarda u pojedinom specifičnom području, na sastavnicama Sveučilištu osnivaju se etička povjerenstva (u daljnjem tekstu: etička povjerenstva sastavnica). Etička povjerenstva sastavnica donose mišljenja o načelnim pitanjima kao i o usklađenosti ponašanja u konkretnim slučajevima s načelima i odredbama Etičkog kodeksa

(2) Uz etička povjerenstva sastavnica, mogu se osnivati stalna ili *ad hoc* etička povjerenstva neposredno na Sveučilištu (u daljnjem tekstu: etička povjerenstva Sveučilišta).

(3) Etička povjerenstva Sveučilišta djeluju umjesto etičkih povjerenstava sastavnica u slučajevima u kojima nema nadležnog etičkog povjerenstva sastavnice ili to tijelo ne može ili ne želi djelovati, a postoji potreba za davanjem mišljenja iz st. 1. ovoga članka. Iznimno, etičko povjerenstvo Sveučilišta može se imenovati i onda kada je etičko povjerenstvo sastavnice dalo to mišljenje ako je dano mišljenje u suprotnosti s prijašnjom praksom ili tumačenjem Etičkog kodeksa.

(4) Etički savjet Sveučilišta u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Etički savjet) osniva se radi jedinstvenog tumačenja Etičkog kodeksa, koordiniranja djelovanja etičkih povjerenstava sastavnica i etičkih povjerenstava Sveučilišta te radi usmjerivanja djelovanja Sveučilišta na unapređenju etičkih standarda.

Etička povjerenstva sastavnica

Članak 30.

(1) Etička povjerenstva sastavnica imenuje dekan uz suglasnost stručnog vijeća sastavnice, na rok od četiri godine.

(2) Etička povjerenstva sastavnica imaju tri člana. Statutom sastavnice ili općim aktom sastavnice donesenim na temelju statuta može se odrediti da etičko povjerenstvo ima veći broj članova, no ne više od pet. Za svakog člana povjerenstva imenuje se najmanje jedan zamjenik. Ako se mišljenje traži u vezi s pitanjem koje se tiče ponašanja studenata ili je pitanje od neposredne važnosti za studente, povjerenstvo se proširuje za dva člana koji se imenuje iz reda studenata.

(3) Etičko povjerenstvo ima predsjednika kojeg dekan imenuje između članova povjerenstva iz reda nastavnika.

(4) Sastavnica može donijeti poslovnik etičkog povjerenstva i njime urediti pojedina pravila o radu i djelovanju etičkog povjerenstva koja nisu uređena Etičkim kodeksom. Dopunska pravila o svom radu i djelovanju može u okviru ovoga kodeksa i poslovnika donijeti i samo etičko povjerenstvo.

Etički savjet Sveučilišta

Članak 31.

(1) Etički savjet Sveučilišta (u daljnjem tekstu: Etički savjet) imenuje rektor na prijedlog Senata, na rok od četiri godine.

(2) Etički savjet ima devet članova, od kojih je većina iz reda nastavnika, te barem po jedan član iz reda studenata i drugih zaposlenika Sveučilišta. Pri imenovanju članova Etičkog savjeta iz redova nastavnika treba osigurati odgovarajuću zastupljenost područja i djelatnosti na Sveučilištu. Uz članove Etičkog savjeta imenuje se i jednak broj zamjenika.

(3) Etički savjet izabire između svojih članova predsjednika na rok od dvije godine.

Etička povjerenstva Sveučilišta

Članak 32.

(1) U slučajevima iz čl. 29. st. 3., etičko povjerenstvo Sveučilišta imenuje rektor na prijedlog Etičkog savjeta. Mandat etičkog povjerenstva Sveučilišta ograničen je na slučaj za koji je to povjerenstvo imenovano (ad hoc povjerenstvo).

(2) Za trajne oblike znanstvene, umjetničke i nastavne djelatnosti za koje ne postoji odgovarajuće etičko povjerenstvo sastavnice može se imenovati jedno stalno etičko povjerenstvo Sveučilišta ili više njih. U tom slučaju mandat etičkog povjerenstva Sveučilišta određuje se na preporuku Etičkog savjeta odlukom rektora, no ne može biti duži od četiri godine.

(3) Odredbe o sastavu i postupku etičkih povjerenstava sastavnica primjenjuju se na odgovarajući način na etička povjerenstva Sveučilišta.

V. Postupak pred etičkim povjerenstvima i Etičkim savjetom Sveučilišta

a. Postupak pred etičkim povjerenstvima sastavnica

Zahtjev za davanjem mišljenja

Članak 33.

(1) Postupak pred etičkim povjerenstvom sastavnice pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

(2) Zahtjev za davanjem mišljenja podnosi dekan sastavnice ili rektor Sveučilišta, po vlastitoj inicijativi ili na prijedlog drugih tijela ili članova sveučilišne zajednice. Zahtjev se podnosi predsjedniku nadležnog etičkog povjerenstva ili, ako nadležno etičko povjerenstvo nije osnovano, Etičkom savjetu.

(3) Ako se zahtjev za davanjem mišljenja odnosi na mišljenje o sukladnosti djelovanja ili ponašanja dekana ili rektora s načelima i pravilima Etičkog kodeksa, inicijator se može obratiti fakultetskom vijeću sastavnice ili Senatu Sveučilišta koji će većinom glasova svih članova odlučiti hoće li se pokrenuti postupak pred etičkim povjerenstvom.

(4) Ako u povodu inicijative drugih tijela ili članova sveučilišne zajednice ovlaštene osobe i tijela ne podnesu zahtjev nadležnom etičkom povjerenstvu u roku od 30 dana, inicijator se može obratiti Etičkom savjetu, koji je u tom slučaju ovlašten, ako to smatra potrebnim, sam pokrenuti odgovarajući postupak kod nadležnog etičkog povjerenstva.

(5) Zahtjev za davanjem mišljenja mora biti određen, i mora točno i precizno opisati:
   a. načelno pitanje o kojem je riječ, i/ili
   b. konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za sukladnost kojih se s načelima i pravilima Etičkog kodeksa traži mišljenje.

(6) Uz zahtjev se mogu podnijeti relevantne isprave i materijal, kao i navodi o odredbama Etičkog kodeksa u vezi s kojima se osobito traži mišljenje.

(7) Ako mu zahtjev na temeljem st. 2. ovoga članka nije izravno podnesen, primjerak zahtjeva dostavlja se i Etičkom savjetu.

Postupanje povjerenstva

Članak 34.

(1) U povodu zahtjeva iz čl. 33. predsjednik etičkog povjerenstva sastavnice saziva sastanak povjerenstva u roku 30 dana od primitka zahtjeva.

(2) Povjerenstvo može od podnositelja zahtjeva zatražiti dodatna razjašnjenja i obavijesti. Ako se u zahtjevu traži mišljenje o konkretnom slučaju, povjerenstvo može zatražiti očitovanje i razjašnjenja od zainteresiranih osoba. Ako podnositelj zahtjeva traži ispitivanje etičnosti ponašanja određenog člana sveučilišne zajednice, tom se članu mora omogućiti da se izjasni o relevantnim navodima i iznese svoje argumente.

(3) Povjerenstvo može zatražiti od Etičkog savjeta da u sastancima i radu povjerenstva sudjeluje jedan član toga savjeta ili druga osoba koju Etički savjet odredi kao savjetnika Sveučilišta za etička pitanja (u daljnjem tekstu: savjetnik za etička pitanja). Savjetnik za etička pitanja obavještava članove povjerenstva o praksi i stajalištima Etičkog savjeta i etičkih povjerenstava drugih sastavnica, a može dati i druge relevantne obavijesti. U radu povjerenstva savjetnik sudjeluje bez prava glasa.

(4) U ime povjerenstva razjašnjenja iz st 2. te sudjelovanje savjetnika za etička pitanja iz st. 3. može zatražiti predsjednik povjerenstva, bez potrebe da prethodno o tome sazove sastanak povjerenstva.

(5) Na sastanku povjerenstva članovi povjerenstva raspravljaju o pitanjima koja su predmet postupka, zauzimaju stajalište o sadržaju mišljenja koje će dati te određuju člana povjerenstva koji će na temelju rasprave sastaviti pisani nacrt mišljenja.

(6) Etičko povjerenstvo sastavnice svoje mišljenje daje isključivo na temelju navoda i podataka iz zahtjeva, priloga uz zahtjev i dodatnih razjašnjenja i očitovanja podnositelja zahtjeva i drugih osoba. Povjerenstvo ne provjerava navode iz zahtjeva i očitovanja niti ima istražne ovlasti utvrđivati činjenice po vlastitoj inicijativi. Ako se navodi o činjenicama iz zahtjeva i navodi o činjenicama iz očitovanja razlikuju, a o istinitosti spornih tvrdnji ne može se zaključiti iz materijala koji je podnesen u postupku, povjerenstvo će tu okolnost navesti u svome mišljenju te se ograničiti na davanje stajališta o načelnom pitanju.

(7) Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje o sukladnosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Etičkog kodeksa, etičko povjerenstvo dužno je svoje mišljenje dati o sukladnosti s tim odredbama, no ovlašteno je mišljenje proširiti i na sukladnost ponašanja s drugim načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

Mišljenje

Članak 35.

(1) Na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka etičko povjerenstvo sastavnice donosi svoje mišljenje i podnosi ga podnositelju zahtjeva. Primjerak mišljenja dostavlja se Etičkom savjetu.
(2) Pri donošenju mišljenja, nastoji se postići konsenzus svih članova povjerenstva. Ako to nije moguće, mišljenje se donosi na temelju stajališta većine članova povjerenstva.
(3) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku 60 dana od dana primitka zahtjeva. Ako je povjerenstvo bilo zatražilo dodatna razjašnjenja i obavijesti, taj se rok računa od njihova primitka, no i tada mišljenje mora biti dano najkasnije u roku 90 dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima na Sveučilištu ili sastavnici nema aktivnosti.
(4) Mišljenje povjerenstva mora sadržavati sljedeće podatke:
  a. Opis zahtjeva i pitanja o kojima je povjerenstvo raspravljalo;
  b. Navode o načelima i pravilima etičkog kodeksa koje je u povodu zahtjeva povjerenstvo uzelo u obzir;
  c. Stajalište povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu s Etičkim kodeksom ili ne;
  d. Razloge za mišljenje povjerenstva;
  e. Podatak o tome je li mišljenje doneseno jednoglasno ili ne.
(5) Ako je u mišljenju utvrđeno da određeno ponašanje nije u skladu s načelima i pravilima Etičkog kodeksa, ono može sadržavati još i:
  a. Ocjenu povjerenstva o stupnju nesukladnosti i težini povrede etičkih načela uzrokovane takvim ponašanjem;
  b. Stajalište povjerenstva o načinima na koje se moglo izbjeći nesukladnost ponašanja s Etičkim kodeksom i/ili o mjerama koje bi mogle doprinijeti tome da do takvih povreda kodeksa u budućnosti ne dolazi.
(6) Ako mišljenje nije dano jednoglasno, članovi povjerenstva koji su imali različite stajalište od većine ovlašteni su svoja izdvojena mišljenja priložiti uz mišljenje povjerenstva.
(7) Iznimno, ako povjerenstvo zaključi da mu na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka nije moguće donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može ili ne želi donijeti mišljenje, predsjednik povjerenstva o tome je dužan u roku iz st. 3. obavijestiti podnositelja zahtjeva i Etički savjet te detaljno navesti razloge za nedonošenje mišljenja. U tom slučaju Etički savjet odlučit će hoće li postupiti prema odredbama čl. 29. st. 3. Etičkog kodeksa.

b. Postupak pred Etičkim savjetom Sveučilišta

Djelatnost i nadležnost Etičkog savjeta

Članak 36.

Etički savjet:

a. Savjetuje rektora i sveučilišnu zajednicu o općim pitanjima koja se odnose na etičnost ponašanja i praksi na Sveučilištu;
b. Održava kontakte s usporedivim tijelima drugih ustanova i sveučilišta;
c. Prikuplja obavijesti i izučava razvoj etičkih standarda u Hrvatskoj i svijetu;
d. Prati i proučava praksu etičkih povjerenstava te odlučuje o pokretanju postupka pred njima u slučaju iz čl. 33. st. 4. Etičkog kodeksa;
e. Koordinira rad etičkih povjerenstava sastavnica i etičkih povjerenstava Sveučilišta;
f. Imenuje po zahtjevu etičkih povjerenstava savjetnike za etička pitanja;
g. Podnosi Senatu redovito godišnje izvješće u kojem izvještava o svom djelovanju te o provedbi i razvoju etičkih standarda na Sveučilištu;
h. Predlaže rektoru i Senatu izmjene i dopune Etičkog kodeksa;
i. Predlaže rektoru osnivanje i sastav etičkih povjerenstava Sveučilišta te daje preporuku o trajanju njihova mandata;
j. Organizira rasprave, sastanke i skupove posvećene tumačenju, primjeni i unapređenju etičkih standarda na Sveučilištu;
k. Obavlja druge poslove predviđene Etičkim kodeksom.

Sjednice Etičkog savjeta

Članak 37.

(1) Etički savjet održava svoje redovite sjednice najmanje triput u semestru. Vrijeme i mjesto održavanja redovitih sjednica određuju se najkasnije na početku svakog semestra.
(2) Predsjednik Etičkog savjeta može sazvati izvanrednu sjednicu Etičkog savjeta izvan unaprijed određenih termina redovnih sjednica, ako se pojavi pitanje o kojem je potrebno bez odgode raspraviti.
(3) Etički savjet može valjano donositi odluke ako je sjednici nazočno najmanje sedam njegovih članova ili zamjenika članova.
(4) Etički savjet svoje odluke nastoji donositi konsenzusom. Ako to nije moguće, odluke se donose većinom glasova svih članova.
(5) Etički savjet može na svoje sjednice ili dijelove sjednica pozvati rektora, prorektora, dekana, članove etičkih povjerenstava ili druge osobe koje mogu pridonijeti ostvarenju zadataka Etičkog savjeta.
(6) Opće i administrativne poslove za Etički savjet obavljaju službe Rektorata.

Inicijativa za imenovanje etičkog povjerenstva Sveučilišta

Članak 38.

(1) Rektor, dekan ili druga odgovorna osoba može dati inicijativu Etičkom savjetu za pokretanja postupka imenovanja ad hoc ili stalnog etičkog povjerenstva Sveučilišta.
(2) Ako Etički savjet zaključi da su se ostvarili uvjeti iz čl. 29. st. 3. Etičkog kodeksa, predložit će rektoru osnivanje etičkog povjerenstva Sveučilišta, predložiti kandidate za članove i zamjenike članova te navesti da predlaže imenovanje *ad hoc* povjerenstva ili, ako zaključi da je potrebno osnivanje stalnog povjerenstva, predložiti trajanje njegova mandata.

Javnost rada

Članak 39.

(1) Sjednice Etičkog savjeta su javne. Radi zaštite prava na privatnost ili drugih važnih razloga Etički savjet može isključiti javnost sa sjednice, u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno.
(2) Mišljenja etičkih povjerenstava su javna. Etički savjet određuje način i mjesto njihova sustavnog objavljivanja. Radi zaštite prava na privatnost, pri objavljivanju mišljenje se može skratiti ili se iz njega mogu ukloniti osobni podaci o osobama koje se u njemu spominju.

VI. Prijelazne i završne odredbe

Osnivanje Etičkog savjeta i etičkih povjerenstava sastavnica

Članak 40.

(1) Etički savjet i etička povjerenstva sastavnica imenovat će se u roku tri mjeseca od stupanja na snagu Etičkoga kodeksa.
(2) Do imenovanja etičkog savjeta, poslove etičkog savjeta obavljat će Sveučilišno etičko povjerenstvo.
(3) Ako u okviru pojedine sastavnice već djeluju usporediva tijela, vijeće sastavnice može na prijedlog dekana donijeti odluku da će određeno tijelo do isteka svoga mandata obavljati poslove etičkog povjerenstva. U takvom slučaju, etičko povjerenstvo treba se imenovati prema odredbama Etičkog kodeksa najkasnije do 1. siječnja 2009.

Stupanje na snagu

Članak 41.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom objave na oglasnim pločama i web stranici Sveučilišta tj. 18. svibnja 2007.